

NTE ENERGI AS
Postboks 2552
7736 STEINKJER

Vår dato: 21.01.2022
Vår ref.: 202117286-2
Deres ref.:

NTE gis tillatelse til midlertidig senkning av inntaksmagasinet til Nedre Fiskumfoss Kraftverk i Grong kommune, Trøndelag.

Vi viser til NTEs søknad av 07.10.2021 om tillatelse til midlertidig senkning av inntaksmagasinet til Nedre Fiskumfoss kraftverk.

Bakgrunn

Den 5.12.2016 gjorde NVE vedtak på at opprustning og utvidelse av Nedre Fiskumfoss kraftverk kunne gjennomføres uten konsesjon fra vassdragslovgivningen. Dette under forutsetning om at utbyggingen fikk tillatelser etter andre relevante lovverk og ble gjennomført i henhold til planene som var fremlagt for NVE. NTE har nødvendige byggetillatelser fra Grong kommune, samt utslippstillatelse fra Statsforvalteren.

I forbindelse med byggingen av nye Nedre Fiskumfoss Kraftverk, ble det i 2019 etablert en fangdam bestående av fyllingsdam med nålespunt fundamentert mot berg foran det nye inntaket. Dette ble gjort for å beskytte byggegropen for inntaket under byggingen. Inntaket er nå ferdig bygget, og fangdam med inntakskanal skal åpnes og inntaket fylles med vann. I forbindelse med åpning av fangdam og inntakskanal må det gjennomføres sprengningsarbeid. Terskelsalven er et komplekst sprengningsoppdrag, og vann- og massehåndtering bør skje ved så lav vannstand som mulig. På bakgrunn av dette søker NTE om å senke vannstanden både for å ivareta sikkerhet miljø og praktisk gjennomførbarhet.

Bilde 1: Utbyggingsområde med fangdam og nytt inntak ca. 50 meter oppstrøms dam til høyre for eksisterende kraftverk.

Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk har ikke konsesjon etter vassdragslovgivingen, og derfor finnes ingen detaljplan etter samme lovverk. Tiltaket trenger av den grunn en midlertidig tillatelse etter vannressurslovens § 8 for den perioden magasinet skal senkes.

Søknaden

NTE planlegger å fjerne fangdam samt etablere bunn og sideprofil for inntaket til Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk i februar/mars 2022 og søker derfor om å senke inntaksmagasinet til Nedre Fiskumfoss kraftverk med fire meter under LRV. For å kunne tilpasse arbeidsperioden til vær og vannføringsforhold søkes tiltaket gjennomført i perioden 1. januar til 1. mai. Den reelle perioden med vannstandsreduksjon vil bli på ca. 8-10 uker. Prosessen med vannstandsreduksjon og vannstandsøkning vil skje gradvis, etter samme prosedyre som i 2019 da fangdammen ble etablert.

Når det gjelder sikkerhet og stabilitet i magasinet viser NTE til en geoteknisk rapport fra 2021 der det ble gjort en vurdering av sikkerhet og stabilitet i bl.a inntaksmagasinet til Nedre Fiskumfoss. I rapporten er det vurdert at områdestabiliteten er tilfredsstillende. NTE har heller ikke erfart noen utfordringer med inntaksmagasinet stabilitet ved tidligere nedtappinger. Siste nedtapping skjedde i 2019 da magasinet ble tappet med to meter i forbindelse med etablering av fangdammen. NTE har i tidligere saksbehandling opplyst om at det ble gitt en lignende tillatelse i 1996. Da ga NVE tillatelse til senkning av inntaksmagasinet til Nedre Fiskumfoss med fire meter, samme senkning som det tiltaket som nå omsøkes. Senkningen ble gjort i forbindelse med utvidelse av flomavledningskapasiteten. Det ble ikke registrert stabilitetsmessige problemer rundt inntaksmagasinet som følge av senkningen.

NTE oppgir at tidsperioden ikke vil komme i konflikt med smoltutvandring, fiskeperiode eller gytetid. NTE er også klar over at det vil kunne være fisk i magasinet som befinner seg nær terskelen, og at selve detonasjonen av salven vil kunne være kritisk for fisk i

umiddelbar nærhet. NTE vurderer i den forbindelse at en senkning av vannstanden vil være en bedre løsning for fisk enn sprenging med fullt magasin. En senkning av magasinet vil flytte fisken lenger unna detonasjonsstedet, og trykkbølgen i vann vil bli betydelig mindre. Når det gjelder fisk og øvrig akvatisk liv, mener NTE at det vil være tilstrekkelig vannspeil under nedtappingen. Som følge av at magasinet har en relativt bratt profil, forventes svært begrenset strandingsproblematikk. Eventuelt strandet fisk som observeres, vil bli overflyttet til et sikkert vannvolum.

NTE oppgir at reduksjonen i vannstand i inntaksmagasinet ikke vil påvirke vannføring i Namsen.

Kunnskapsgrunnlaget

NVE er kjent med verdiene i vassdraget gjennom konsesjonspliktavurdering av Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk og tidligere behandling av midlertidig senkning. NVE holder også på med vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget. I den prosessen har vi fått et godt overblikk av hele vassdraget samlet. NVE, NTE og høringsparter har vært på sluttbefaring i området både ved konsesjonspliktavurderingen av Nedre Fiskumfoss kraftverk og i forbindelse med vilkårsrevisjon av Øvre Namsen.

NVEs vurdering

NTE Energi AS vurderer miljøkonsekvensene av tiltaket til å være begrenset. Erfaringsmessig viser NTE til en lignende tillatelse i 1996 der magasinet ble tappet med fire meter samt tillatelsen fra 2019 med to meters senkning og rapport fra Multiconsult. NTE viser også til at de har orientert lakseinteressene om den planlagte senkningen, og fått tilbakemeldinger om at tiltaket vil medføre små ulemper.

Namsenvassdraget er blant de 52 nasjonale laksevassdragene vi har i Norge. Norge har et internasjonalt ansvar for å ivareta atlantehavslaksen og i den forbindelse er nasjonale laksevassdrag og fjordområder et hovedtiltak for vern av villaksen. I nasjonale laksevassdrag skal ikke nye inngrep i forbindelse med produksjon av vannkraft skade produksjonen av laks vesentlig. Ved eventuelle nye vannkraftprosjekter som berører laksevassdrag vil det derfor bli lagt betydelig vekt på å unngå skadevirkninger for villaksen gjennom tilpasninger og kompensasjonstiltak. Atlantehavslaks har nylig fått status som nært truet i Norsk rødliste for arter 2021.

NTE innehar tillatelser, og bygging av Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk er påbegynt. NVE legger vekt på at det omsøkte tiltaket er nødvendig for å ivareta sikkerhet og kvalitet under byggingen. Vi legger også vekt på at dette er et midlertidig tiltak slik at magasinet føres tilbake til normaltstanden etter endt arbeid.

NTE har innhentet uttalelser fra allmenne interesser som blir direkte berørt av tiltaket. Disse kommer fra Namsen Elveierlag, SeterNamsen Laksevall og Midtre Harran elveierlag.

SeterNamsen Laksevall og Midtre Harran elveierlag mener at det tidsvinduet som er omsøkt vil være til minst skade for fiskevandringen i 2022. Tiltaket kommer heller ikke i konflikt med tidspunkt for åpning av laksetrappa. Namsen Elveierlag har heller ikke spesielle innvendinger mot tiltaket. De stiller spørsmål til hvordan overvåkingen og

flyttingen av strandet fisk skal foregå. NTE skriver at regulanten skal sørge for at entreprenør følger med på dette daglig og at flytting av fisk vil skje med spesialutstyr/flåte. Det vil også bli gjennomført overvåkning/dokumentasjon i etterkant av terskelsalven.

Dersom avtalt minstevannføringsslipp nedstrøms kraftverket ivaretas og hyppig vannstandsreduksjon unngås, mener vi at strekningen nedstrøms ikke blir påvirket i nevneverdig grad. Vi forutsetter da at NTE har utslippstillatelsen på plass. NVE mener at den største konsekvensen av tiltaket vil være av landskapsmessig karakter, samt for akvatiske organismer som oppholder seg i nærheten av selve sprengningen. I inntaksmagasinet er det relativt stillestående vann og NVE kan ikke se at gyteområder for laks vil bli berørt i nevneverdig grad. Nedtappingen vil fremstå som skjemmende i landskapet, men ikke i så stor grad at en midlertidig tillatelse avslås. Vi legger også vekt på at perioden for nedtapping ikke er lagt til en periode der interessene rundt friluftsliv er størst.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og samt at tiltaket ikke vil endre tilstanden i vassdraget nevneverdig, sammenlignet med slik vassdraget vanligvis reguleres. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE mener at fordelen med tiltaket er større enn ulempen for allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at NTE Energi AS kan senke inntaksmagasinet for Nedre Fiskumfoss kraftverk i en periode på 8-10 uker innefor tidsrommet 1- januar til 1. mai 2022. Magasinet kan i denne perioden senkes med inntil fire meter fra kote 59,8 til kote 55,80.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår

- Minstevannføring nedstrøms Nedre Fiskumfoss kraftverk skal overholdes i hele perioden.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet den ekstraordinære nedtappingen foregår.
- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt så snart som mulig etter å ha mottatt tillatelsen.
- Perioden med ekstraordinær nedtapping må gjøres så kort som mulig. Oppfylging til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Effekten av terskelsalven skal overvåkes og dokumenteres.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Jensen
seksjonssjef

Godkjent av Carsten Stig Jensen
Seksjonssjef

Rune Flatby
Spesialrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

NTE ENERGI AS

Kopimottakerliste:

GRONG KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Trøndelag fylkeskommune